

Referat fra Møde i Udvalget for Gødning m.m. den 12. november 2020

Deltagere

Formand Peter Sørensen fra Århus Universitet, Leif Knudsen fra SEGES, Anne Krogh Larsen fra Gartnerirådgivningen, Steffen Halmø fra DLG, Emil Dalsgaard Hansen fra DAKOFO, Johanne Lindberg fra Pindstrup Mosebrug, Anita Buch Jensen fra DLA Agro, Erik E. Olesen fra Genanvend Biomasse

Jordbrugskontrol: Jette Bøjskov, Mette Skade, Charlotte Reif Paulsen

Miljø og Biodiversitet: Jakob Møgelvang, Michelle Sunding

Referent: Charlotte Reif Paulsen (Team Kvælstof)

Afbud

Jens Søndergaard fra De Forenede Kalkværker
Tina Bagge Bonnichsen, enhedschef, Jordbrugskontrol

Referat

1. Gødningsforordning 2019/1009

Status på arbejdet med den nye Gødningsforordning

- Status på arbejdet med den nye Gødningsforordning
[Intro til gødningsforordningen](#)
Den nye gødningsforordning finder anvendelse fra den 16. juli 2022.

Anvendelsesområdet er væsentligt udvidet sammenlignet med den gamle Gødningsforordning 2003/2003, der kun omhandlede mineralske gødninger og kalkningsmidler. Den nye forordning har særligt fokus på genanvendte produkter.

Møde med KOM i ekspertgruppen for gødningsprodukter den 24. og 25. nov. 2020
Mødet er for medlemsstaterne og interessenter (interesseorganisationer).

- På dagsordenen er der bl.a. den videre implementering af den nye gødningsforordning. Information om standardiseringsarbejdet på området for gødningsprodukter.
  - Information om vejledningsdokumentet til mærkning af produkter.
  - Information om cadmium indholdet i fosforholdige gødninger – afgørelse fra KOM gældende for Danmark, Ungarn og Slovakiet.
- Ingen gennemførelsesbestemmelser på nuværende tidspunkt.

Analyse af Gødningsforordningen

LBST har sammenlignet den nye gødningsforordning med den gældende gødningsforordning. Der er en del forskelle mellem de to forordninger og LBST er i gang med at finde den bedst mulige tilgang til en revidering af reglerne.

Væsentlige ændringer er der bl.a.:

- Anvendelsesområdet i den nye gødningsforordning er væsentligt udvidet. Af nye elementer kan nævnes genanvendte og organiske gødning, jordforbedringsmidler og biostimulanter.
- CE-mærkningen i den nye forordning er et udtryk for, at et EU-gødningsprodukt er i overensstemmelse med forordningen og har været igennem en omfattende proces med overensstemmelsesvurdering foretaget af et overensstemmelsesvurderingsorgan.
- Indførelsen af overensstemmelsesvurderingsorganer er et nyt element ift. den gældende gødningsforordning.

Opdatering af lov og bekendtgørelse

- Den nye gødningsforordning er noget mere dybdegående end den gældende og flere produkttyper er medtaget i den nye forordning. Der vil derfor skulle ske en revidering af den gældende gødningslov og –bekendtgørelse.
- LBST kan ikke på nuværende tidspunkt sige noget om, hvad der bliver ændret i den nye lov og bekendtgørelse. Det arbejder ligger forude.
- Den nye gødningslov og –bekendtgørelse vil være klar og blive udstedt omkring ikrafttrædelse af den nye gødningsforordning (juli 2022).
- Der vil være en sammenligning mellem bilagene i den gældende gødningsbekendtgørelse og de bilag, der er i den nye forordning.

Biostimulanter

- Den nye forordning indeholder kun 4 kategorier af biostimulanter.
- LBST er ved at lave en analyse af området, for at kunne lave en særskilt regulering nationalt. Arbejdet er påbegyndt for nylig.
- LBST overvejer en workshop i starten af 2021, hvor interessenter kan komme med de udfordringer og barrierer, som den nye gødningsforordning giver ift. et begrænset antal kategorier af biostimulanter.

Overensstemmelsesvurderingsorganer

- Overensstemmelsesvurderingsorganer

- Ny bekendtgørelse om notifikation af overensstemmelsesvurderingsorganer, der udfører 3. partskontrol med gødningsprodukter (381 af 2. april 2020) trådte i kraft 16. april 2020.
- Bekendtgørelsen giver virksomheder mulighed for at blive overensstemmelsesvurderingsorgan for produktkategorier i den nye gødningsforordning.
- Det kræver en akkreditering for at blive overensstemmelsesvurderingsorgan. Akkrediteringen udstedes af DANAK – Den danske akkrediteringsfond.
- Produkter som ønskes solgt i EU skal CE-mærkes. Produkter som if. forordningen skal overensstemmelsesvurderes for at blive CE-certificeret skal godkendes af et overensstemmelsesvurderingsorgan, enten i DK eller i EU.
Foreløbig ingen overensstemmelsesvurderingsorganer i DK eller i EU.
- Afventer status fra Kommissionen på, hvordan det skal håndteres, hvis der ikke kommer et overensstemmelsesvurderingsorgan inden forordningens ikrafttrædelse den 16. juli 2022.

BREXIT

- Vi er informeret fra Kommissionen om BREXIT ved brevet, der er vedlagt referatet for Udvalgsrådet.
Storbritannien har siden 1. februar 2020 været trådt ud af EU og dermed betragtet som et 3. land. Der er en overgangsperiode i gang, som slutter den 31. december 2020. Der er ved at blive lavet aftaler mellem EU og Storbritannien, men disse er ikke kommet på plads endnu, og det er endnu usikkert, om der kommer nogle inden udgangen af overgangsperioden.
Brevet gælder ikke gødningsprodukter, der er sat i omsætning efter nationale regler (dvs. de produkter, der ikke er en EF-gødning).

Efter den 31. december 2020 vil gødningsforordning 2003/2003 ikke længere gælde for Storbritannien.
Der vil gælde særlige regler for mærkning af produkter og begrebet fabrikant ændres ift. om produkter produceres i Storbritannien.
Særlige forhold vil gøre sig gældende for Nordirland.

Miljøgaranti vedr. cadmium

- Kommissionen har d. 27. juli 2020 truffet afgørelse om Danmarks notifikation om opretholdelse af nationale regler for cadmium i fosforholdig gødning og afgørelsen er meddelt Folketinget:
<https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/MOF/bilag/45/2264245.pdf>

Afgørelsen indeholder følgende:
1. Danmark kan opretholde den nationale grænseværdi for cadmium i gødninger med mere end 2,2 % fosfor, indtil der i EU vedtages en grænseværdi på et niveau lig med eller under den danske grænseværdi. Det betyder at grænseværdien på 110 mgCd/kgP er gældende

indtil 2022 for gødninger med mere end 1 % fosfor, jf. Bekendtgørelse om indhold af cadmium i fosforholdig gødning (BEK nr. 223 af 5. april 1989).

2. Gødning med mindre end 2,2 % fosfor harmoniseres med de kommende EU regler og her opretholdes de danske regler ikke. Grænseværdien for cadmium er i den nye Gødningsforordning bestemt som mgCd/kg tørstof.
- Miljø- og Fødevareministeriets departement har vurderet, at afgørelsen betyder, at de danske regler (BEK nr. 223 af 05/04/1989) kan opretholdes uændrede indtil den nuværende gødningsforordning (EF/2003/2003) erstattes af den kommende gødningsforordning (EU/2019/1009) den 16. juli 2022.
  - Den danske bekendtgørelse vil skulle opdateres og tilpasses senest med virkning fra den 16. juli 2022.

Spørgsmål til hvornår cadmium-grænseværdien bliver harmoniseret fra Udvalget. Kommissionens afgørelse betyder, at den danske bekendtgørelse gælder i sin nuværende form indtil den justeres i forbindelse med at grænseværdien for cadmium i den nye gødningsforordning finder anvendelse fra d. 16. juli 2022.

Det betyder, at der pt maksimalt må være 48 mg cadmium pr. kg fosforpentoxid for gødninger med et fosforindhold på 1 % eller derover.

Fra d. 16. juli 2022 vil gødningsforordningen grænseværdi for gødninger med mindre end 2,2% fosfor gælde: Maksimalt 3 mg cadmium pr. kg tørstof.

Markedsovervågningsforordningen

- Ny markedsovervågningsforordning (2019/1020) trådte i kraft den 20. juni 2019, og finder anvendelse fra den 16. juli 2021.
- Markedsovervågning, hvor myndigheder fører tilsyn med, at producenter og leverandører af ikke-organiske produkter overholder de gældende lovkrav. For gødningsområdet er det ift. gødningsloven.

Markedsovervågningsforordningen giver anledning til ændringer i gødningsloven, da forordningen giver yderligere beføjelser. Mange krav er allerede opfyldt i gødningsloven, men enkelte beføjelser skal implementeres.

I det arbejde fremsætter LBST et lovforslag i slut november.

Ændringer i Gødningsloven drejer sig blandt andet om beføjelser til at erhverve sig produkter under skjult identitet og til at påbyde fjernelse af indhold på online grænseflader og evt. begrænse adgangen til en online grænseflade, hvis der forhandles ulovlige produkter derfra.

- Hensigten er, at ændringerne af loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Sanktionspolitik (Miljø og Biodiversitet, Team Kvælstof)

- Udvalget har efterspurgt en sanktionspolitik på handelsgødningsområdet. LBSTs har udarbejdet og fået godkendt sanktionspolitik for uanmeldte gødningsprodukter samt over-/underindhold fundet i den årlige kontrol samt salg af ammoniumnitrat til uberettigede kunder.

Overtrædelser omfattet af sanktionspolitikken

- Uanmeldte gødningsprodukter
  - o Opstart fra 1. januar 2021.
- Over- og underindhold i kontrollerede produkter
  - o Opstart fra 1. januar 2021
- Salg af ammoniumnitrat til uberettigede kunder,
  - o Orientering startes nu om overtrædelser begået i 2018/2019 og 2019/2020. Overtrædelser i planperioden 2020/2021 sanktioneres.

- Erhvervet og brancheorganisationen vil gerne bidrage til at kommunikere regler om køb og salg af ammoniumnitrat ud til deres medlemmer/kolleger.

- LBST præsenterede et foreløbigt Fakta-ark til anvendelse ved orientering, hvor der skal ses nærmere på blandt andet overskriften, og hvordan indholdet på 16 % ammoniumkvælstof bestemmes. Det foreslås desuden, at Fakta-arkets overskrift ”Pas på gødningen – Ammoniumnitrat” tilpasses, da den ikke er retvisende.

2. Gødningskontrol

2019-kontrol

- Fosfor-analyser af gødningsprodukter

Fosforresultaterne på gødninger i 2019-kontrollen har givet anledning til tilbagetrækning af nogle høringssager. Det er tydeligt af 2019-kontrolrapporten, at mange analyseresultater viser inkonsistens i fosfor-analysen.

Vi har tæt samarbejde med FVSTs nye laboratorium så dette ikke gentager sig i analyserne af 2020-prøverne.

- Manglende toleranceværdier for kompost og voksemedier har givet udfordringer
  - o Der er ikke toleranceværdier for jordforbedringsmidler og voksemedier, fordi produkttyperne ikke er omfattet af den gamle gødningsforordning. Ifm. den nye sanktionspolitik arbejdes der på at indføre tolerance på 10 % afvigelse fra det deklarerede indhold indtil den nye gødningsforordning finder anvendelse i 2022, hvor der er fastsatte toleranceværdier for EU-produkter.

Der gives udtryk for et stort ønske om fortsat i Danmark kun at angive næringsstofindhold som grundstoffer, dvs. ikke oxid-forbindelser som toleranceværdierne ellers er angivet i i Gødningsforordningen. LBST vil holde dette for øje.

- o For kompost og voksemedier, kan vi se af 2019-analysebeviserne, at de manglende toleranceværdier førte til et kunstigt højt antal under- eller overindhold, da analyseresultaterne blev sammenholdt med det deklarerede indhold. Dette er ikke gjort tidligere af samme årsag.

Fra 2021 i forbindelse med indførelse af sanktionspolitikken undersøger vi muligheden og behovet for at indføre administrativ praksis på $\pm 10\%$ som toleranceværdier for alle analyseparametre i kompost og voksemedier. Når den nye gødningsforordning træder i kraft i 2022 forventer vi, at toleranceværdierne deri kan erstatte den administrative praksis på de 10% afvigelse.

- Kalkningsmidler
  - o FVST har påbegyndt udsendelse af kalk-analysebeviserne. Vi ser meget få analyseresultater med underindhold på disse prøver. LBST vil undersøge, om dette er i trend med tidligere kontrolår.

2020-kontrol

- Analyser er i gang
  - o Færre kontroller af gødning i 2020 som følge af COVID-19.
  - o Gødningsanalyser forventes færdige ultimo november og høringsperioden startes op i december. Som aftalt på underudvalgsmøde i februar 2020, vil høringsperioden, inkl. reanalyse være på en måned. Erhvervet ønsker, at LBST holder fast i at høringsperioden ikke forlænges yderligere.
  - o Kalkanalyser startes ved gødningsanalysens afslutning primo november.

Erhvervet retter kritik mod, hvor lang tid det har taget at få udtagne prøver analyseret. LBST oplyser, at der er et større arbejde i gang med FVST med henblik på at sikre, at kontrollen fremadrettet bliver mere tidssvarende. Nedenfor ses tabeller med deadlines, der arbejdes med i 2021-kontrollen.

Tidsramme for gødning - serie 1	
Prøveudtagning	Slut januar – 31. marts Prøverne skal være afsendt til analyse senest den 31. marts.
Analyse af prøver	April - maj
Høring	Juni
Overdragelse af cadmiumsager til MST	Juni
Behandling af høringer	Juli
Offentliggørelse Serie 1-prøver offentliggøres på www.lbst.dk .	August

Tidsramme for gødning - serie 2	
Prøveudtagning	1. april – 31. april Prøvetagning af gødninger afsluttes med afsendelse til lab senest d. 31. april.

	Prøvetagning af jordforbedringsmidler m.m. er stadig i gang.
Analyse af prøver	Maj – juni
Høring	Juli
Overdragelse af cadmiumsager til MST	August
Behandling af høringer	Oktober
Offentliggørelse Serie 2-prøver offentliggøres på www.lbst.dk .	November
Opsamlingsrapport over alle prøver	November

Tidsramme for kalk	
Prøveudtagning	1. marts – 31. oktober
Analyse af prøver	November
Høring	December til primo januar
Behandling af høringer	Januar til primo februar
Offentliggørelse Prøver offentliggøres på www.lbst.dk .	Marts

Tidsramme for jordforbedringsmidler og voksemedier	
Prøveudtagning	1. marts – 30. juni
Analyse af prøver	Juli – august
Høring	September
Behandling af høringer	Oktober
Kontrol færdig	November

- Erhvervet ønsker at alle analyseresultater for gødninger, jordforbedringsmidler og voksemedier er analyseret 1. august og at rapporten foreligger i oktober - senest 1. november samme år.

LBST vil desuden arbejde videre med ideen om den såkaldte smiley-ordning, hvor analyseresultater løbende offentliggøres efterhånden som de foreligger.

- Vi har opdateret ca. 900 gødningsprodukters toleranceværdier for at øge kvaliteten i kontrollen. Det samme arbejde mangler for jordforbedringsmidler (kompost, kalk) og voksemedier
- Nyt i forhold til tidligere er tilføjelse af laboratoriets konfidensinterval på analysebeviserne.

2021-kontrol

- Risikoudtaget prøvetagningsplan
  - 100 prøver udtages hos gødningsproducenter (Erklæringsblanketter)
  - 100 prøver udtages hos jordbrugere (LR)

Erhvervet oplyser, at de 5 prøver af ren ammoniumnitrat bør udgå af kontrollen, da der er tale om en råvare, der altid vil leve op til det deklarerede indhold. Det er mere fordelagtigt at prøvetage de 5 prøver af andre produkttyper. LBST tilretter prøvetagningsplanen.

Orientering om underleverandør

- Flydende gødninger (ingen flydende gødninger i kontrollen 2020) som ønsket af udvalget
- Jordprøver (kompost og voksemedier).

Dette bør øge kvaliteten og tempoet, hvormed opgaven kan udføres, hvorfor vi forventer mere tidsaktuel udførsel af kontrollen.

3. Handelsgødningsstatistik

- *Hjemmel til at indhente oplysninger om salg til slutbrugere*
  - Der mangler hjemmel til at indhente oplysninger om salg til slutbrugere. Vi lægger derfor op til at hjemmel for dette tilføjes i en opdatering af gødningsreglerne. Derfor fortsat i 2021 en "frivillig" indberetning, hvor vi ikke kan pålægge leverandører at angive det.
- *Dobbeltindberetninger*
  - Ny kolonne på erklæringsblanketterne "Mængde afsat til andre leverandører". LBST undersøger muligheden for at inkludere en ekstra kolonne på erklæringsblanketterne, hvor salg til andre leverandører angives. På den måde kan gødningsmængden, der *ikke* er solgt til slutbrugere, trækkes fra.

Erhvervet ønsker mere dybdegående analyse af hvorfor Leverandørregister for gødningsleverancer ikke er egnet som datagrundlag for handelsgødningsstatistikken. Det aftales, at der indkaldes til underudvalgsmøde den 11. februar 2021, hvor LBST vil komme med et oplæg om fordele og ulemper ved anvendelse af de mulige datagrundlag.

Erhvervet ønsker, at der ses på brugen af ordet ammoniumnitrat i statistikken, og om dette kan begrænses. Herudover ønskes det, at typebetegnelser på gødninger i højere grad reflekterer de reelt anvendte navne i erhvervet.

Erhvervet er bekymret for tallene i statistikken, fordi statistikken kan anvendes politisk.

Variationen mellem udbragt og solgt gødning er LBST ikke de rigtige til at kommentere på alene. Det vil være andre fagligheder/organisationer med dybere kendskab til variationer fra år til år i vækstbetingelser, der skal bidrage til kommentering af de tal, der kan udledes af indberetningerne.

4. IT-løsninger (Mette)

Digital anmeldelsesløsning

- Vi mangler at lægge sidste hånd på IT-løsningen, og så skal der skrives vejledning, så produkterne fremadrettet kan anmeldes herigennem.

Digitale erklæringsblanketter (salgstal)

- Vi skal gerne have et par virksomheder til at teste løsningen inden længe, så løsningen er helt klar til planperioden 2020/2021. Det er ikke nødvendigt at test-indberette alle virksomhedens aktive produkter, hvorfor opgavens omfang ikke vil være så stor. Vi skal teste for alle typer produkter omfattet af gødningsbekendtgørelsen.

5. Evt.

- Dato for næste udvalgs møde: 11. november 2021.
- Dato for næste underudvalgs møde om handelsgødningsstatistikken: 11. februar 2021.
- Erhvervet efterspørger vejledning til anmeldelsesprocessen ved Landbrugsstyrelsen.